

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ

533/2013

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ(δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 3^η Δεκεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες δεκατρία (2013) ημέρα Τρίτη και ώρα 11.30 π.μ. και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7, στους Αμπελοκήπους, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Αναπληρωτής Πρόεδρος:** Δετσαρίδης Χρήστος (ο οποίος αναπληρώνει νόμιμα τον Πρόεδρο).
- 2. Αναπληρωτής Αντιπρόεδρος:** Βαρδακαστάνης Κωσταντίνος (ο οποίος αναπληρώνει νόμιμα την Αντιπρόεδρο Μπουσουλέγκα Χριστίνα που απουσίαζε λόγω δικαιολογημένου κωλύματος).
- 3. Μέλη:** Καραμανλής Ευάγγελος
Κουλούρη Ιωάννα
Δημητρούλιας Θεόδωρος
Σταθακόπουλος Δημήτριος
Λουρίκας Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητές: Αριστοτέλης Ζαχαρόπουλος- Χρυσάνθη Ζαράρη, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Ερώτημα: Το υπ' αρ. πρωτ. 23799/21.10.2013 αίτημα του Δήμου Λαυρεωτικής-Δ.Ε Κερατέας προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή) που παρελήφθη στις 24.10.2013 με αρ.πρωτ. 4845, όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθ. πρωτ. 24862/20.11.2013 όμοιο έγγραφο, το οποίο παρελήφθη από την Αρχή στις 21.11.2013 με αρ. πρωτ. 5206

Θέμα: Έγκριση προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης για ανάθεση 2ης Συμπληρωματικής σύμβαση εκπόνησης μελετών (πολεοδομικής, τοπογραφικής-κτηματογράφησης) σε εκπονούμενη μελέτη με τίτλο “Κτηματογράφηση-Πολεοδόμηση-Πράξη εφαρμογής της επέκτασης του σχεδίου πόλης Κερατέας”, προϋπολογιζόμενης δαπάνης 166.238,35€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 23%.

I. Ιστορικό - πραγματικά περιστατικά. Από το φάκελο της υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.α. Με την με αρ. 52612/2581/18.08.1987 Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ 952/Δ/1987) εγκρίθηκε το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Κερατέας το οποίο στη συνέχεια τροποποιήθηκε με τις με αρ. 24228/05.11.2002 (ΦΕΚ 1052/Δ/2002) και 18055/07.05.2003 (ΦΕΚ 557/Δ/2003) όμοιες Αποφάσεις. Ειδικότερα, όπως ορίζεται στην με αρ. 257/20.12.2002 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου «με την τροποποίηση του ΓΠΣ Κερατέας προβλέπεται η επέκταση του εγκεκριμένου σχεδίου της πόλης της Κερατέας σε έκταση περίπου 1.200 στρεμμάτων.»

Με την με αρ. πρωτ. 7380/10.11.2003 σύμβαση, κατόπιν της με αρ. 133/2003 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου του πρώην Δήμου Κερατέας, ανατέθηκε από το Δήμο, σε σύμπραξη γραφείων μελετών, η εκπόνηση της μελέτης με τίτλο “Κτηματογράφηση-Πολεοδόμηση-Πράξη εφαρμογής της επέκτασης του σχεδίου πόλης Κερατέας” με συμβατική αμοιβή 600.000,00€ , χωρίς ΦΠΑ 18%, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.716/1977, κατόπιν διενέργειας διεθνή ανοιχτού διαγωνισμού που διεξήχθη στις 18-04-2003. Η σύμβαση υπεγράφη στις 10.11.2003 με προβλεπόμενη ορισθείσα συνολική προθεσμία ολοκλήρωσης της μελέτης τους 60 μήνες. Σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης η έκταση της περιοχής για την οποία θα εκπονείτο η μελέτη ήταν περίπου 1.100 στρέμματα.

1.β. Με την με αρ. 188/2006 απόφασή του, το Δ.Σ. του Δήμου Κερατέας ενέκρινε τον 1ο Σ.Π. Μετά την έγκριση του η οποία έγινε σύμφωνα με τη παρ.7 του άρθρου 11 του ν. 716/77, υπογράφηκε η 1η Συμπληρωματική Σύμβαση στις 21-12-2009 (αρ. πρωτ. 12395/21-12-2009). Η συνολική δαπάνη της αρχικής σύμβασης με τον 1ο Σ.Π. ανήλθε σε 699.694,90€ (χωρίς Φ.Π.Α 19%), δηλαδή η αμοιβή της 1ης Σ.Σ. ανήλθε σε 99.694,90€ (χωρίς ΦΠΑ) και αφορούσε τοπογραφικές εργασίες αποτύπωσης 165 στρεμμάτων του εγκεκριμένου σχεδίου πόλης της Κερατέας. Η εργασία αυτή κρίθηκε απαραίτητη για τη σωστή εκπόνηση της μελέτης σύμφωνα με τις προδιαγραφές του ΥΠΕΧΩΔΕ.

1.γ. Στις 25.07.2012 το Συμβούλιο Δημοσίων Έργων της Περιφέρειας Αττικής (3η συνεδρία, θέμα 7ο), μετά από το αίτημα με αρ. πρ. 14350/03.07.2012 της Τεχνικής Υπηρεσίας, γνωμοδότησε θετικά υπέρ της έγκρισης του 2ου Σ.Π. της μελέτης σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 11 του Ν. 716/1977 καθώς και για την παράταση του χρόνου εκπόνησης της μελέτης μέχρι τις 31.12.2014, δηλαδή συνολικά κατά έξι (6) χρόνια πέραν της αρχικά ορισθείσας προθεσμίας περαίωσης και διαβίβασε στο δήμο Λαυρεωτικής την εν λόγω απόφαση.

1.δ. Εν συνεχεία η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Λαυρεωτικής με την υπ' αριθμ. 34/08-03-2013 Απόφασή της (ΑΔΑ:ΒΕΔΧΩΛ1-ΓΕ7), ενέκρινε εξαιτίας πρόσθετων εργασιών, τον 2ο Σ.Π. της εν λόγω μελέτης, συνολικής δαπάνης 865.933,25 €, χωρίς ΦΠΑ 23% και παρέπεμψε στο Δημοτικό Συμβούλιο το θέμα της λήψης απόφασης σχετικά με την παράταση της συμβατικής προθεσμίας.

1.ε. Με την υπ' αρ. 172/30.09.2013 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η παράταση της συμβατικής προθεσμίας εκπόνησης της μελέτης έως τις 31.12.2014.

1.στ. Κατόπιν του υπ' αριθ. πρωτ. 4845/06-11-2013 εγγράφου της Αρχής για παροχή διευκρινήσεων ιστορικού και συμπλήρωσης φακέλου, ο Δήμος Λαυρεωτικής απέστειλε τα ζητηθέντα συμπληρωματικά στοιχεία με το υπ' αριθ. πρωτ. 24862/20-11-2013 έγγραφό του, (αναλυτική διακήρυξη του διαγωνισμού, απόφαση ανάθεσης μελέτης, αρχική σύμβαση, αντίγραφο της 1η Σ.Σ. καθώς και το σχέδιο απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

2. Με το παρόν αίτημά του, ο Δήμος Λαυρεωτικής, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, για την υπογραφή 2ης Συμπληρωματικής Σύμβασης Μελετών αμοιβής 166.238,35€ (χωρίς ΦΠΑ) κατόπιν διαδικασίας με διαπραγμάτευση, στη βάση του άρθρου 25 παρ. 4α του Π.Δ 60/2007. Στο Σχέδιο Απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου αναφέρεται ότι "Το αντικείμενο της 2ης Σ.Σ. προκύπτει από την αύξηση των ποσοτήτων των εργασιών της αρχικής σύμβασης ως αποτέλεσμα της μεγάλης κατάρτησης των ιδιοκτησιών (αυξημένο πλήθος υποβαλλόμενων δικαιωμάτων) καθώς και των επιπλέον διορθώσεων του προτεινόμενου Πολεοδομικού Σχεδίου, που απαιτήθηκαν από τη διαδικασία διαβούλευσης του (αναρτήσεις Πολεοδομικής μελέτης). Το πλήθος των δικαιωμάτων που συγκεντρώνεται στην περιοχή μελέτης, αντικειμενικά δεν μπορούσε να προβλεφθεί κατά τον χρόνο καταρτίσεως της αρχικής ή και της 1ης Σ.Σ. Σύμβασης, δεδομένου ότι δεν υπήρχε προηγούμενη καταγραφή ιδιοκτησιακού καθεστώτος στην περιοχή (πχ κτηματολόγιο). Επίσης, οι επιπλέον αναρτήσεις του Π.Σ. προέκυψαν κατόπιν των υπ' αριθμ. 200/2009, 207/2009, 265/2009 και 319/2009 αποφάσεων του Δ.Σ. και των γνωμοδοτήσεων του ΚΕΣΥΠΟΘΑ του ΥΠΕΚΑ, κάτι που δεν μπορούσε να προβλεφθεί κατά την αρχική και 1η Σ.Σ.". Για τη σύνταξη του 2ου Σ.Π. εφαρμογή είχαν οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 716/1977.

II. Νομικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011 (ΦΕΚ 204/Α), «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων...», όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης, ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων. [...]»

4. Στο Π.Δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64/Α) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζεται ότι:

Άρθρο 6

Ποσά των κατωτάτων ορίων των δημοσίων συμβάσεων

(Άρθρο 7 της Οδηγίας 2004/18)

“1. Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

.....
β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV [...]”

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1251/2011 Κανονισμού της Επιτροπής της 30ής Νοεμβρίου 2011 για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/EK, 2004/18/EK και 2009/81/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε σε 200.000,00 ευρώ μέχρι τις 31-12-2013.

Άρθρο 8

Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των δημοσίων συμβάσεων, των συμφωνιών-πλαisiών και των δυναμικών συστημάτων αγορών

(άρθρο 9 οδηγίας 2004/18/EK)

“1.Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσης όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης».....”

2. “Η αποτίμηση πρέπει να ισχύει κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, κατά το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης[...]”

Άρθρο 25

Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού

(άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/EK)

«Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις [...]

4. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών: α) όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν

μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης, ...».

5. Στην παρ. 1 του άρθρου 17 του Ν.716/1977 (ΦΕΚ 295/ Α) : «Περί μητρώου μελετητών και αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών», με τίτλο « Επέκτασις, συμπλήρωσις και τροποποιήσις συμβάσεως» ορίζεται: «1. Εάν παραστή ανάγκη επεκτάσεως συμπληρώσεως ή τροποποιήσεως της συμβάσεως εντός του αρχικού αντικειμένου αυτής, ο ανάδοχος υποχρεούται, κατόπιν υπογραφής μετά του εργοδότη συμπληρωματικής συμβάσεως, μετά γνώμην του αρμοδίου Συμβουλίου, να προβή εις την μελέτην του συμπληρωματικού αντικειμένου ή η κατ' αποκοπήν αμοιβή του αναδόχου κατά περίπτωσιν δεν υπερβαίνει το 50% των αρχικών τοιούτων, αναθεωρουμένων κατά τας κειμένας διατάξεις.»

6. Στο Ν. 3316/05 (ΦΕΚ 42/Α) «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, ορίζεται:

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής - Κατηγορίες μελετών

«1. Ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας, για την εκπόνηση μελετών και παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και των άλλων ελευθερίων επαγγελματιών των κατηγοριών μελετών της παραγράφου 2, που εμπίπτουν καθ' ύλην στο «Παράρτημα II Α» της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και στο «Παράρτημα ΧVIIΑ» της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύουν, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας Αρχής. Για τις ανωτέρω συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω Οδηγιών, ο παρών νόμος εναρμονίζει το εθνικό δίκαιο προς αυτές.»...

Άρθρο 29

Συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες

«1. Αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης προκύψει ανάγκη εκπόνησης συμπληρωματικών μελετών ή παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών, που κατά το είδος ή το μέγεθος (ποσότητα) δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση, καταρτίζεται συγκριτικός πίνακας κατά την παράγραφο 5 και συμπληρωματική σύμβαση με τον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, μετά από γνώμη του αρμοδίου τεχνικού συμβουλίου. Προϋποθέσεις για την έγκυρη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης είναι: α) να είναι αναγκαίες οι συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες για την ολοκλήρωση της αρχικής σύμβασης, β) να συντρέχει περίπτωση που δεν μπορούσε να προβλεφθεί κατά τη σύναψή της, γ) να μη μπορούν οι συμπληρωματικές υπηρεσίες, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τον εργοδότη ή να κρίνονται απολύτως αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της έστω και αν μπορούν να διαχωριστούν από αυτήν. Η συνολική αμοιβή των συμπληρωματικών συμβάσεων δεν μπορεί

να υπερβεί αθροιστικά το πενήντα τοις εκατό (50%) της αρχικής συμβατικής αμοιβής.»....

Άρθρο 45

Γενικές Μεταβατικές διατάξεις

.....

3. Όπου οι κείμενες διατάξεις παραπέμπουν σε διατάξεις του Ν. 716/1977 και στα προεδρικά διατάγματα και τις υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή του, η παραπομπή νοείται ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του νόμου αυτού και στο προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί κατ' εξουσιοδότησή του.»....

Άρθρο 46

Διατηρούμενες και καταργούμενες διατάξεις

.....

2. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται:

.....

στ) ο Ν. 716/1977, τα προεδρικά διατάγματα και οι υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή του, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του προηγούμενου άρθρου.»....

III. Νομική Εκτίμηση

7. Λαμβάνοντας υπόψη αφενός ότι ο Ν. 3316/2005 εναρμονίζει το εθνικό δίκαιο προς τις οδηγίες 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύουν, για τις δημόσιες συμβάσεις των οποίων το αντικείμενο περιλαμβάνεται στο «Παράρτημα II Α» και «Παράρτημα XVIIΑ» των εν λόγω οδηγιών αντίστοιχα και αφετέρου το γεγονός ότι το σχετικό αίτημα του Δήμου Λαυρεωτικής για τη σύναψη 2^{ης} Συμπληρωματικής Σύμβασης με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, αποτελεί παρακολούθημα της αρχικής σύμβασης της οποίας η ορισθείσα συμβατική αμοιβή ανερχόταν στις 600.000,00€ χωρίς ΦΠΑ (με συνολικό προϋπολογισμό 865.933,25 €, ομοίως χωρίς ΦΠΑ), προκύπτει ότι το υπό εξέταση αίτημα του Δήμου Λαυρεωτικής, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών με την έννοια της περίπτωσης (δ) της παραγράφου 2 του άρθρου 1 της οδηγίας 2004/18 όπως εναρμονίσθηκε στο εθνικό δίκαιο με την περ. (δ) παρ. 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 60/2007 (ΦΕΚ 64/Α). Επομένως, δεδομένου ότι πρόκειται για αίτημα προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2004/18, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης (βλ. ΕΣ Τμήμα VI 265/2011).

8. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 11, παράγραφος 3, της οδηγίας 92/50 και το άρθρο 31, σημείο 4, στοιχείο α', της οδηγίας 2004/18, (εννοιολογικά σχεδόν ταυτόσημα) καθόσον εισάγουν παρεκκλίσεις από τους κανόνες που αποσκοπούν στη δια-

σφάλιση της αποτελεσματικής ασκήσεως των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από τη Συνθήκη ΛΕΕ στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, πρέπει να ερμηνεύονται συστατικά, το δε βάρος αποδείξεως σχετικά με τη συνδρομή των έκτακτων περιστάσεων που δικαιολογούν την παρέκκλιση από τους εν λόγω κανόνες φέρει ο διάδικος που τις επικαλείται (βλ. αποφάσεις της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2003, σ. I-3609, σκέψη 58· της 18ης Νοεμβρίου 2004, C-126/03, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2004, σ. I-11197, σκέψη 23· της 11ης Ιανουαρίου 2005, C-26/03, Stadt Halle και RPL Lochau, Συλλογή 2005, σ. I-1, σκέψη 46, καθώς και της 8ης Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2008, σ. I-2173, σκέψεις 57 και 58 και C-601/2010 της 27ης Οκτωβρίου 2011, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας). Προκειμένου η οδηγία 2004/18/EK να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

9. Συγκεκριμένα, για την κατάρτιση συμπληρωματικής σύμβασης υπηρεσιών με την εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, εφόσον αυτή λαμβάνει χώρα υπό το καθεστώς ισχύος του Ν. 3316/2005, διέπεται από τις διατάξεις του εν λόγω νόμου, ασχέτως εάν η σύναψη της αρχικής μελέτης πραγματοποιήθηκε στη βάση των διατάξεων του προϊσχύσαντος θεσμικού πλαισίου, δηλαδή του Ν. 716/1977. Συνεπώς, προκειμένου να είναι νόμιμη μια τέτοια διαδικασία θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις του άρθρου 29 του Ν. 3316/2005, εννοιολογικά ταυτόσημες με αυτές του άρθρου 25 παρ. 4α του π.δ 60/2007 (Ελ. Συν./Τμ. Μείζονος Επταμελούς Σύνθεσης 3210/2011, 2429/2011, Ελ. Συν. /Τμ. VI, 897/2012, 288/2012, 2069/2010) :

- α) οι συμπληρωματικές υπηρεσίες θα πρέπει να παρουσιάζουν αναγκαία συνάφεια με το αρχικό συμβατικό αντικείμενο, αλλά δεν περιελήφθησαν στην αρχικά συναφθείσα σύμβαση,
- β) η παροχή των υπηρεσιών αυτών κατέστη αναγκαία για την εκτέλεση του αρχικού συμβατικού αντικειμένου λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων,
- γ) η ανάθεση να γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή,
- δ) οι συμπληρωματικές υπηρεσίες είτε δεν μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της.
- ε) το συνολικό ποσό αυτών των συμβάσεων, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης.

10. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

- α) Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. (β) προϋπόθεση, περί συνδρομής περίστασης που δεν μπορούσε να προβλεφθεί κατά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης :

Οι επιπλέον διορθώσεις του προτεινόμενου Πολεοδομικού Σχεδίου, που απαιτήθηκαν από τη διαδικασία διαβούλευσης του (αναρτήσεις Πολεοδομικής μελέτης), δεν οφείλονται σε απρόβλεπτο γεγονός αλλά αποτελεί συνήθη πρακτική κατά τη διαδικασία έγκρισης των Πολεοδομικών μελετών. Περαιτέρω, οι αυξήσεις των δηλώσεων ιδιοκτησίας, η αύξηση των περιπτώσεων εφαρμογής διαγραμμάτων των ιδιοκτησιών με μη υλοποιημένα όρια, η αύξηση των πράξεων επιβολής εισφοράς καθώς και των στοιχείων προς αρχειοθέτηση, οφείλονται σε εσφαλμένη προεκτίμηση των ποσοτήτων κατά τη σύνταξη της προεκτιμώμενης αμοιβής από την αναθέτουσα αρχή και όχι σε απρόβλεπτο γεγονός, καθόσον το αντικείμενο της μελέτης δεν άλλαξε σε σχέση με αυτό που είχε προσδιοριστεί στην αρχική σύμβαση για την εκπόνηση “μελέτης κτηματογράφησης-πολεοδόμησης και πράξη εφαρμογής της επέκτασης του σχεδίου πόλης Κερατέας” μετά την έγκριση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Κερατέας (ΦΕΚ 557/Δ/05-06-2003).

Περαιτέρω, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου και όπως ορίζεται στην με αρ. 257/20.12.2002 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με την τροποποίηση του ΓΠΣ Κερατέας (ΦΕΚ 1052/Δ/29.11.2002), προβλέφθηκε η επέκταση του εγκεκριμένου σχεδίου της πόλης της Κερατέας σε έκταση περίπου 1.200 στρεμμάτων και όχι ως καθορίσθηκε μεταγενέστερα στο αναλυτικό τεύχος διακήρυξης και επομένως και στην αρχική σύμβαση σε έκταση 1.100 στρεμμάτων για την εκπόνηση της μελέτης.

Εν προκειμένω, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει η επέλευση απρόβλεπτου περιστατικού μετά την ανάθεση των επίδικων δημοσίων συμβάσεων, δεδομένου ότι ο αιτών μπορούσε, προ της συνάψεως της αρχικής συμβάσεως, να προβλέψει την ανάγκη να συμπεριληφθούν στις συμβάσεις αυτές οι σχετικές συμπληρωματικές υπηρεσίες.

11. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, παρέλκει η εξέταση των λοιπών προϋποθέσεων του άρθρου 25, παρ. 4, περ. α' του Π.Δ. 60/2007 καθώς οι επικαλούμενες εκ του Δήμου, περιστάσεις ήταν δυνατόν να προβλεφθούν ήδη στο τεύχος διακήρυξης της αρχικής μελέτης και επακολούθως κατά τη σύναψη αυτής. Συνεπώς, δεν προκύπτει η συνδρομή των προϋποθέσεων για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την σύναψη της 2ης Συμπληρωματικής Σύμβασης εκπόνησης των σχετικών μελετών.

12. Τέλος, επισημαίνεται ότι, η εξέταση πλήρωσης των προϋποθέσεων του άρθρου 25 παρ. 4 του π.δ. 60/2007 σε συνδυασμό με αυτών του άρθρου 29 του ν. 3316/05 αναφορικά με συμβάσεις μελετών που έχουν προκηρυχθεί και εκπονηθεί με το Ν. 716/77, καθίσταται ιδιαίτερως δυσχερής καθόσον το νομικό πλαίσιο που τίθεται από τις οδηγίες 92/50 και 2004/18, όπως αυτές ενσωματώθηκαν στο εθνικό μας δίκαιο, δεν μπορεί να συνυπάρξει με το πλαίσιο του Ν. 716/77, διότι η σύνδεση της αμοιβής του μελετητή με το κόστος του μελετώμενου έργου, δεν είναι συμβατή με την κοινοτική έννομη τάξη που απαιτεί την οριστικοποίηση του οικονομικού αντικειμένου των δημοσίων συμβάσεων κατά τον χρόνο σύναψης αυτών, δηλαδή η απαίτηση αυτή έρχεται σε ευθεία σύγκρουση με τις διατάξεις του Κώδικα Αμοιβών Μηχανικών, όπως ίσχυε εκείνη την εποχή (για την εν λόγω προβληματική βλ. Χ. Μηκίδη -Δημόσιες Συμβάσεις Μελετών και συναφών υπηρεσιών, Νομική Βιβλιοθήκη, 2010, σελ.4 και επ.). Επίσης, με την με αρ. 601/2010 Απόφαση του ΔΕΕ καταδικάσθηκε η Ελληνική Δημοκρατία για ανάθεση συμπληρωματικών μελετών σε παρόμοιες μελέτες πολεοδόμησης και κτηματογράφησης που ανατέθηκαν σύμφωνα με τον ν. 716/77 (βλ. σχετικά σκέψη 25 και επ.).

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η **Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ομόφωνα αποφασίζει:**

Την απόρριψη του αιτήματος του Δήμου Λαυρεωτικής, και τη μη παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. γ περ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση προς σύναψη της 2ης Συμπληρωματικής Σύμβασης, λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

**Αθήνα, 3 Δεκεμβρίου 2013
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος**

Χρήστος Δετσαρίδης